

Załącznik 1b

Zalecenia do sporządzania dokumentacji rozliczeniowej w kontraktach na roboty budowlane/dostawy¹ w projektach PO „Infrastruktura i Środowisko”

A. Wprowadzenie

1) Cel nowego systemu rozliczeń kontraktów na roboty budowlane/dostawy.

Celem nowego systemu rozliczeń kontraktów na roboty budowlane/dostawy jest:

- uproszczenie systemu polegające na wprowadzeniu tabeli elementów skończonych w miejsce przejściowych świadectw płatności (dalej psp) bądź jako dokument dodatkowy do psp;
- poprawa jakości, szybkości i efektywności weryfikacji przez Instytucje Wdrażające dokumentów rozliczeniowych dla kontraktów na roboty budowlane/dostawy oraz ułatwienie monitorowania postępu realizacji kontraktów na roboty budowlane/dostawy.

2) Podstawowe informacje dotyczące nowego systemu

Nowy system polega na zastąpieniu dotychczasowych, bardzo szczegółowych dokumentów służących rozliczaniu kontraktów, tj. przejściowych świadectw płatności, zagregowanymi tabelami elementów skończonych wskazującymi obiekty, które będą przedmiotem odrębnego odbioru. Możliwe jest również sytuacja, w której tabele elementów skończonych zostaną wprowadzone równoległe do przejściowych świadectw płatności w dotychczasowym kształcie.

Wdrożenie nowego systemu polega na przyjęciu jednego z opisanych poniżej wariantów rozliczania kontraktów na roboty budowlane opartego o Tabele Elementów Skończonych albo o Tabele Elementów Rozliczeniowych.

- Wariant I - zakłada, że odbiór robót byłby możliwy jedynie w odniesieniu do obiektów inżynierskich rozumianych jako obiekty gotowe do eksploatacji. Wariant ten zakłada możliwość częściowego rozliczenia danego elementu skończonego (np. procentowe wykonanie danego elementu), przy jednoczesnym zachowaniu małej liczby obiektów podlegających odbiorowi.
- Wariant II - zakłada, że odbiór robót byłby możliwy w odniesieniu do obiektów inżynierskich, w rozumieniu zarówno obiektów zakończonych, gotowych do eksploatacji, jak i elementów dostatecznie wyodrębnionych z ww. obiektów, które mogą być przedmiotem odrębnego odbioru (np. wykopanie fundamentów, wylanie łąwy fundamentów, budowa ścian, stropów itp.). Wariant ten zakłada rozliczanie obiektu lub jego elementu dopiero po jego całkowitym wykonaniu, bez możliwości rozliczenia w części. W takim przypadku elementem skończonym byłby jedynie taki zakres robót, do którego nie będzie potrzeby powrotu w celu jego dokończenia, przy jednoczesnym zachowaniu możliwości występowania dużej liczby elementów podlegających odbiorowi.

---

¹ dotyczy dostaw maszyn i urządzeń, dla których możliwe jest jednoznaczne określenie ilości wykorzystanej w procesie realizacji przedsięwzięcia

- Wariant III - system alternatywny wobec systemu opartego o Tabele Elementów Skończonych

Wariant ten oparty jest na założeniu, że cel w postaci stworzenia narzędzia ułatwiającego monitorowanie zakresu rzeczowego projektu można osiągnąć bez ingerencji w stosowany obecnie system rozliczeń pomiędzy zamawiającym a wykonawcą. Wariant ten zakłada zobowiązanie beneficjenta, aby przygotowując kosztorysy inwestorskie, sporządzał je w rozbiciu na obiekty wyodrębnione we współfinansowanym projekcie. **Obiekty powinny być spójne ze wskaźnikami monitorowania realizacji projektu.** Wykonawca otrzymywałby wynagrodzenie na dotychczasowych zasadach.

Bardziej szczegółowe informacje dotyczące zasad funkcjonowania nowego systemu zostały przedstawione w pkt B niniejszego dokumentu (*Instrukcja do sporządzania dokumentacji rozliczeniowej dla kontraktów na roboty budowlane/dostawy w projektach Programu Operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko”*).

3) Działania niezbędne do wdrożenia nowego systemu rozliczeń

Instytucja Wdrażająca podejmuje decyzję o zastosowaniu bądź braku dostosowania nowego systemu do danego projektu lub grupy projektów w ramach danego działania/priorytetu oraz o terminie wdrożenia nowego systemu uwzględniając przedstawione poniżej zasady. **Beneficjent jest związany decyzją IW w tym zakresie.**

- a) IW zapewnia beneficjentom niezbędne wsparcie w fazie przygotowania i wdrażania systemu, w tym w szczególności IW powinny poinformować o wprowadzeniu nowego systemu beneficjentów projektów, w przypadku których nowy system będzie miał zastosowanie oraz w miarę możliwości potencjalnych beneficjentów (np. podczas szkoleń, przez informacje na stronie internetowej, punkty informacyjne).
- b) W przypadku NFOŚIGW informacja na temat możliwości lub obowiązku wprowadzenia nowego systemu może być przedstawiona beneficjentowi w momencie uzgadniania tzw. arkusza negocjacyjnego – Załącznika nr 12.1-3 do Instrukcji wykonawczej „Arkusze uzgodnienia warunków umowy”.
- c) **W przypadku projektów konkursowych**, informacja o możliwości bądź obowiązku stosowania przez beneficjenta nowego systemu rozliczeń powinna być wskazana w dokumentacji konkursowej. Zawarcie ww. informacji w dokumentacji konkursowej **powinno być warunkiem wymagania od beneficjenta stosowania nowego systemu.**
- d) **W przypadku projektów indywidualnych**, IW powinny informować beneficjentów o możliwości bądź obowiązku stosowania nowego systemu rozliczeń na jak najwcześniejszym etapie przygotowania projektu. Przekazanie beneficjentowi ww. informacji powinno być warunkiem wymagania od beneficjenta stosowania nowego systemu.
- e) W odniesieniu do kontraktów, które nie zostały ogłoszone do dnia wejścia w życie niniejszego dokumentu nowy system zacznie obowiązywać, zgodnie z decyzją i w zakresie wyznaczonym przez właściwą IW, jednak nie wcześniej niż od momentu poinformowania beneficjenta/ów o możliwości bądź obowiązku i zakresie stosowania

nowego systemu,. Możliwe sposoby poinformowania beneficjenta zostały wskazane w pkt a-d

- f) W przypadku postępowań przetargowych, które zostały ogłoszone przed wejściem w życie niniejszego dokumentu lub poinformowania beneficjentów o obowiązku stosowania nowego systemu, system może być stosowany **jedynie za zgodą beneficjenta**.

4) Proponowany system jest uniwersalny tzn.:

- może być zastosowany zarówno do kontraktów realizowanych w oparciu o warunki kontraktowe FIDIC jak i do pozostałych kontraktów na roboty/dostawy;
- może być zastosowany we wszystkich sektorach PO IiŚ, w zależności od decyzji właściwej IW.

5) Dokumenty, które będą przedkładane przy wniosku o płatność (w odniesieniu do beneficjentów, których obowiązuje nowy system)

- kontrakt/umowa (jeżeli kontrakt/umowa przewiduje udzielanie zaliczek Wykonawcy w transzach - wraz z harmonogramem realizacji projektu, z którego wynikają terminy i kwoty transz zaliczki), o ile nie została dostarczona do IW wcześniej;
- w przypadku wariantów I i II - tabela elementów skończonych (przekazywana niezwłocznie po podpisaniu umowy albo po jej ustaleniu przez beneficjenta i wykonawcę, nie później niż wraz z wnioskiem o płatność);
- w przypadku wariantu III – dokument ilustrujący podział zakresu kontraktu na obiekty;
- zapłacona faktura lub inny dokument o równoważnej wartości dowodowej;
- wyciąg bankowy z rachunku bankowego beneficjenta potwierdzający dokonanie zapłaty (wyciąg bankowy powinien zawierać odniesienie do zapłaconej faktury bądź innego dokumentu księgowego, jeżeli na wyciągu bankowym brak takich informacji, należy dodatkowo przedłożyć polecenie przelewu zawierające takie odniesienie);
- polecenie przelewu, jeśli na wyciągu bankowym brak szczegółów płatności;
- w przypadku zastosowania dwóch pierwszych wariantów - protokół wykonania elementów.
- w przypadku wariantu III – przejściowe świadectwo płatności w układzie obiektywnym

B. Instrukcja sporządzania dokumentacji rozliczeniowej w kontraktach na roboty budowlane/dostawy w projektach realizowanych w ramach PO „Infrastruktura i Środowisko”

I. Część ogólna.

1. Niniejsza instrukcja określa zasady (sposób) sporządzania dokumentacji rozliczeniowej w projektach realizowanych w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, których beneficjenci zostali zobowiązani bądź zobowiązali się do stosowania nowego systemu.
2. Instrukcja dotyczy tylko zasad rozliczania kontraktów na roboty budowlane lub dostawy realizowane przez podmioty zewnętrzne w stosunku do beneficjenta/zamawiającego (przyjęte zasady nie dotyczą zatem realizacji prac siłami własnymi beneficjenta).
3. W niniejszej instrukcji, przez element skończony rozumie się obiekty budowlane (budynek, budowlę, obiekt małej architektury), wyodrębnione ich części oraz dostawy ściśle określonych urządzeń lub całych linii technologicznych, a także roboty budowlane realizowane na istniejących obiektach budowlanych w podziale na te obiekty, wyodrębnione ich części oraz roboty (remont, modernizacja, montaż, rozbiórka) realizowane na urządzeniach lub liniach technologicznych.

II. Planowanie rozliczeń.

Po otrzymaniu informacji od odpowiedniej instytucji dotyczącej obowiązku stosowania nowego systemu, na etapie przygotowania wniosku o dofinansowanie wnioskodawca:

1. W przypadku przyjęcia do wdrażania wariantów I i II:
  - 1) planuje podział zakresu rzeczowego przedsięwzięcia na zadania,
  - 2) planuje umowy na poszczególne zadania,
  - 3) analizuje zakres rzeczowy umowy w celu określenia elementów skończonych,
  - 4) porównuje elementy skończone ze wskaźnikami monitoringu w celu uniknięcia rozbieżności między przyjętymi wcześniej wskaźnikami a opracowanym wykazem elementów skończonych,
  - 5) opracowuje przedmiary robót tak, aby pozycje przedmiarowe odpowiadały elementom skończonym (w tym w szczególności przypisanie pozycji ogólnych do obiektów odpowiadających elementom skończonym),
  - 6) wprowadza zapisy w treści SIWZ dotyczące systemu rozliczeń zgodnie z przepisami ustawy Pzp.
2. W przypadku wdrażania wariantu III:
  - 1) planuje podział zakresu rzeczowego przedsięwzięcia na zadania,
  - 2) planuje umowy na poszczególne zadania,
  - 3) przygotowując kosztorysy inwestorskie, funkcjonujące w oparciu o Tabele Elementów Rozliczeniowych, sporządza je w rozbiciu na obiekty wyodrębnione we współfinansowanym projekcie (oddzielnie dla każdego z elementów skończonych).

III. Przygotowanie rozliczeń.

1. W przypadku przyjęcia do wdrażania wariantów I i II:
  - 1) W dokumentacji (tj. specyfikacji istotnych warunków zamówienia albo w zaproszeniu do negocjacji) dla każdego postępowania o zamówienie publiczne, beneficjent/zamawiający powinien przewidzieć podział zakresu rzeczowego

będącego przedmiotem zamówienia na elementy skończone, które będą podlegały rozliczeniu i zapłacie po osiągnięciu określonego poziomu ich wykonania (wariant I) lub po zakończeniu (wykonaniu) każdego z nich odrębnie (wariant I i II).

Element skończony musi być określony i nazwany w „**Tabeli elementów skończonych**”, tak aby istniała jednoznaczna możliwość identyfikacji i realizacji zakresu rzeczowego zadania (umowy).

- 2) Beneficjent/zamawiający w dokumentacji dokonuje podziału zakresu rzeczowego na elementy skończone. Rozliczanie robót następuje według podziału przewidzianego przez beneficjenta/zamawiającego, natomiast wykonawca powinien wycenić poszczególne elementy skończone i w ofercie przedstawić „**Tabelę elementów skończonych**” (o której mowa w pkt 3 poniżej).
  - 3) Podział na elementy skończone powinien być przez beneficjenta/zamawiającego przekazany do IW, jako „**Tabela elementów skończonych**” (zał. nr 1). Przekazanie następuje niezwłocznie po podpisaniu umowy z wykonawcą, nie później jednak niż wraz z wnioskiem o płatność. Zaleca się by „**Tabele elementów skończonych**” były podpisywane przez „Inżyniera” (lub inspektora nadzoru, jeżeli „Inżynier” nie występuje). W przypadku wprowadzenia zmian do **Tabeli elementów skończonych** (vide pkt VI.), nowa **Tabela** powinna być przekazana do IW najpóźniej przy najbliższym wniosku beneficjenta o płatność.
  - 4) Podział na elementy skończone powinien być dokonany w taki sposób, który zapewni wykonawcy odpowiednią płynność finansową.
  - 5) W przypadku wariantu I, zaleca się w dokumentacji przetargowej (Kontrakt i Specyfikacja Techniczna Wykonania i Odbioru Robót Budowlanych - dalej STWiORB) dopuszczenie rozliczania częściowego wykonania elementów zawartych w Elementie Skończonym. Ustalenie części odbędzie się w oparciu o faktycznie wykonany zakres robót w ramach danego elementu. W dokumentacji przetargowej (Kontrakt, STWiORB lub załącznik do Formularza oferty) należy określić minimalny poziom lub wartość robót w ramach elementu skończonego po przekroczeniu którego będzie możliwe częściowe rozliczenie elementu w celu uniknięcia nadmiernego rozbicia elementu.
2. W przypadku przyjęcia do wdrażania wariantu III:
- rozliczenia prowadzone są na dotychczasowych zasadach z tą różnicą, że przejściowe świadectwa płatności są przygotowywane w układzie obiektywnym;

3. Zasady tworzenia „**Tabeli elementów skończonych**”:

- zasada tworzenia TES dla umów na roboty z uwzględnieniem projektu budowlanego oraz przedmiaru robót:

TES powinna powstać w oparciu o dokumentację projektową, przedmiar robót oraz kosztorys inwestorski. Struktura przedmiaru robót oraz kosztorysu inwestorskiego powinna odpowiadać strukturze Tabeli Elementów Skończonych, aby umożliwić identyfikację pozycji z TES z pozycjami przedmiaru robót oraz ustalić ich wartość kosztorysową. W przypadku wdrażania wariantu II, nie zaleca się tworzenia dużej ilości elementów skończonych o małej wartości kosztorysowej.

- zasada tworzenia TES dla umów na projektowanie i roboty z uwzględnieniem programu funkcjonalno-użytkowego, planowanych kosztów prac projektowych oraz robót budowlanych:

TES powinna powstać w oparciu o zakres rzeczowy przewidziany w programie funkcjonalno użytkowym oraz planowane koszty prac projektowych oraz planowane koszty robót budowlanych określone w programie funkcjonalno-użytkowym. Ww. dokumenty powinny zawierać zbiór scalonych elementów skończonych oraz ich planowaną wartość kosztorysową. W przypadku wdrażania wariantu II, nie zaleca się tworzenia dużej ilości elementów skończonych o małej wartości kosztorysowej..

- zasada tworzenia TES dla umów na dostawy, w szczególności tam, gdzie przedmiot dostawy może być odebrany dopiero po wykonaniu np. odpowiednich rozruchów.

TES powinna powstać w oparciu o zestawienie urządzeń przewidzianych w ramach dostawy. W przypadku wdrażania wariantu II, nie zaleca się tworzenia zbyt dużej ilości elementów skończonych o małej wartości jednostkowej.

IV. Dokumentowanie rozliczeń.

1. Prawidłowo opracowane „***Tabele elementów skończonych***” stanowią podstawowy dokument odniesienia, wg którego następuje sprawdzenie wykonania ściśle określonego zakresu rzeczowego. Są również, obok „Protokołu wykonania elementów” podstawą do fakturowania robót budowlano – montażowych i rozliczania poszczególnych elementów skończonych. Do każdej faktury beneficjent przedkłada jako załącznik „***Protokół wykonania elementów***”, sporządzony wg wzoru (zał. 2), z zachowaniem numeracji występującej w odpowiedniej „***Tabeli elementów skończonych***”.
2. W trakcie realizacji przedsięwzięcia, w uzasadnionych przypadkach, „***Tabele elementów skończonych***” mogą ulegać modyfikacjom (zmianom). W tym celu beneficjent/zamawiający powinien przewidzieć w umowie z wykonawcą możliwość takiej modyfikacji.

V. „Protokół wykonania elementów”.

Podpisany przez strony umowy (tj. beneficjenta i wykonawcę) „***Protokół wykonania elementów***” jest przedkładany w IW wraz z fakturą, celem rozliczenia w ramach wniosku o płatność.

VI. Roboty dodatkowe i zmiany.

1. Przez roboty dodatkowe należy rozumieć takie działania, które nie były objęte zakresem umowy podstawowej (w tym zamówienia dodatkowe i uzupełniające w rozumieniu art. 67 ustawy Pzp). W związku z faktem, iż roboty dodatkowe objęte są odrębnym kontraktem, w przypadku wystąpienia z wnioskiem o zakwalifikowanie poniesionego na podstawie tego kontraktu wydatku do dofinansowania ze środków POIiŚ, należy przygotować odrębną „***Tabelę elementów skończonych***” a następnie odrębny „***Protokół wykonania elementów***”. Roboty dodatkowe powinny być udzielane zgodnie z przepisami oraz zasadami zawierania umów określonymi w *Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO IiŚ*.

W przypadku umów, zawartych zgodnie z ustawą Pzp, przez dopuszczalne zmiany należy rozumieć zmiany, o których mowa w art. 144 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. prawo zamówień publicznych.

W związku z tym, że zmiana automatycznie uzupełnia, uchyla lub zastępuje prace mieszczące się w danej pozycji elementu skończonego, dla dokonanej zmiany nie ma potrzeby tworzenia odrębnej „**Tabeli elementów skończonych**”.

Zał. 1 - *Tabela elementów skończonych*

Zał. 2 - *Protokół wykonania elementów*

1. TABELA ELEMENTÓW SKOŃCZONYCH dla Zadania/Kontraktu* nr X sporządzona dnia ...
(dla celów rozliczeniowych)

Poz.	Nazwa elementu	j.m.	ilość	Koszt całkowity	
				Koszt kwalifikowalny	Koszt niekwalifikowalny
1					
2					
...					
n					
Razem				0,00	0,00

* niepotrzebne skreślić

.....
 (podpis osoby upoważnionej -
 Inżyniera/Inspektora nadzoru)

2. TABELA ELEMENTÓW SKOŃCZONYCH dla Zadania/Kontraktu* nr X+1 sporządzona dnia...
(dla celów rozliczeniowych)

Poz.	Nazwa elementu	j.m.	ilość	Koszt całkowity	
				Koszt kwalifikowalny	Koszt niekwalifikowalny
1					
2					
...					
n					
Razem				0,00	0,00

* niepotrzebne skreślić

.....
 (podpis osoby upoważnionej -
 Inżyniera/Inspektora nadzoru)

Nazwa i nr projektu .....
Zadanie nr .....Kontrakt nr .....
Wartość Kontraktu podstawowego [WALUTA] .....

PROTOKÓŁ WYKONANIA ELEMENTÓW NR ... (dla celów rozliczeniowych)

sporządzony dnia .....
za okres rozliczeniowy od ..... do .....

przy udziale

Przedstawiciel uprawniony do
reprezentowania Beneficjenta

..... Pan/Pani .....

Przedstawiciel Wykonawcy

..... Pan/Pani .....

..... Pan/Pani .....

Komisja stwierdza co następuje:

CZĘŚĆ I 1. Zakres wykonanych robót objętych niniejszym protokołem jest zgodny z tab. elementów skończonych.

2. Na podstawie niniejszego protokołu kwalifikuje się do rozliczenia następujące rodzaje elementów skończonych, ujętych w tabeli elementów skończonych:

Poz. wg tabeli elem. skończ.	Wyszczególnienie wg tabeli elementów skończonych	Koszty kwalifikowalne wg tabeli elementów netto [waluta]	Koszty niekwalifikowalne wg tabeli elementów netto [waluta]	Potrącenie netto [waluta]	Do zapłaty [waluta]	Uwagi (np. tytuł potrącenia)
1	2	3	4	5	6	7

3. Elementy skończone ujęte w kolumnach 1-6 zostały wykonane zgodnie z umową.

4. Protokół stanowi podstawę do wystawienia faktury VAT za elementy wykonane.

5. Ogólny stan i wartość elementów skończonych wykonanych na dzień sporządzenia protokołu określa zestawienie wartości elementów skończonych dla zadania od początku realizacji kontraktu, podane w pkt 6.

CZĘŚĆ II 6. Zestawienie wartości wykonanych elementów skończonych:

	Poz. wg tab. elem. skoń.	Wyszczególnienie elementów skończonych	Koszty kwalifikowalne + koszty niekwalifikowalne elementów skończonych	Koszty kwalifikowalne elementów skończonych narastająco na koniec poprzedniego okresu rozliczeniowego	Koszty kwalifikowalne elementów skończonych w okresie rozliczeniowym	Koszty kwalifikowalne elementów skończonych na koniec okresu rozliczeniowego
			WALUTA	WALUTA	WALUTA	WALUTA
	1	2	3	4	5	6=4+5
na koniec poprzedniego okresu rozliczeniowego						
w okresie rozliczeniowym						
Razem						

Data podpisania protokołu: .....

Przedstawiciel uprawniony do reprezentowania Beneficjenta

Przedstawiciel Wykonawcy

.....
podpis

.....
podpis